

LEADER projekti rada jaunas iespējas

LAURA KOVTUNA

LEADER tulkojumā no franču valodas nozīmē — „Eiropas Kopienas iniciatīva, kas kļuvusi par piecu lauku attīstību”. Ar to var saprast, ka LEADER mērķis ir savstarpēji koordinētas aktivitātes lauku attīstībai, kuras rosina sabiedrību vietējā līmenī meklēt jaunus risinājumus esošajām lauku problēmām, domājot par ekonomiskajiem, sociālajiem uzlabojumiem un vides saglabāšanas iespējām. Nodibinājums „Madonas novada fonds” (MNF) dibināts 2006. gadā, apsverot Cēsaines, Ērgļu, Lubānas, Madonas un Varakļānu novada teritoriju. Tā ir neatkarīga nevalstiska organizācija, kas sagatavo vietējo attīstības stratēģiju pieteikšanās kārtas LEADER projektiem, šīs kārtas izsludina, izskata pieteikumus, kā arī konsultē iedzīvotājus.

MNF valdes locekle Jогita Baune skaidro, ka dažādos laika periodos tikušas īstenotas vietējās attīstības stratēģijas te biedrībām un nodibinājumiem (kopš 2007. gada), te — pašvaldībām un uzņēmējiem (2009—2014); savukārt šobrīd LEADER pasākums ir kļuvis pavisam plašāks un sarežģītāks. — Tāpēc, lai interesentiem būtu vieglāk orientēties finansējuma piesaistes jautājumos, projektu iesniegumu kārtas sludinājam atsevišķi uzņēmējdarbībā un sabiedriskajos projektos, tāpat ir nosīkirtas rīcības jeb projektu iesniegšanas tēmas iedzīvotājiem un pašvaldībām, — atklāj Jогita Baune. Šobrīd MNF esot rezultātu izvērtēšanas, pārdomu un gaidu periodā — kad būs nauda jaunām kārtām, kādi būs nākamā plānošanas perioda nosacījumi? Pastāv cerība, ka uzņēmējdarbībā kārtu MNF varēs izsludināt 2021. gada sākumā; sabiedriskā labuma projektam vēl būšot jāgaida, par to atbalstu vēl nerunā.

Uzņēmējdarbība ir aktuāls virziens, kurā sniedz atbalstu — tai piesaistīti 58% no stratēģijas finansējuma. Jогita Baune norāda, kādas ir īstenotās tēmas un kas var saņemt šo atbalstu: — Tēmas, kas īstenojas ar LEADER, ir: lauksaimniecības produktu pārstrāde; ar lauksaimniecību nesaistīta ražošana un pakalpojumi, kas ir autoservisi, kokapstrāde, meža darbi, metālapstrāde; tūrisma pakalpojumi; apūtas pakalpojumi; ēdināšana; amatniecība un pārtika — siera, sulu, vīna un alus ražošana, gaļas pārstrāde un tējas. Projekti iesniegt uzņēmumi, kam pēdējā noslēgtā gadā neto apgrozījums nepārsniedz 70 000 eiro. Liels skaits ir jauno uzņēmēju, kas

Jогita Baune dalās pārdomās par projektu radīto pievienoto vērtību: — Lai attīstītos lauku teritorijas, laukos ir vajadzīgas ne tikai lauksaimniecības nozares. Te dzīvo cilvēki, iet uz skolu, interešu nodarbēm, grib attīstīt kādas savas lietas, iniciatīvas.

Iedzīvotāji ir aktīvi, saskata iespējas, kā apgūt sniegto atbalstu.

atbilstoši MNF stratēģijai ir personas, kuras uzņēmumu dibina pirmo reizi un uzņēmums nav vecāks par vienu gadu uz projekta iesniegšanas brīdi. Vecuma ierobežojuma nav, bet pamatā tie ir jaunieši. Tā mēs redzam, ka ir vēlme dzīvot laukos. Viena projekta attiecināmās izmaksas ir 50 000 eiro, no kurām pēc projekta īstenošanas uzņēmējs atgūst 60—70%.

Šajā plānošanas periodā bijusi iespēja īstenot arī kopprojekts, kad projektu iesniedz vairāki uzņēmēji, kooperatīvi vai pašvaldība sadarībā ar uzņēmēju.

— Kopprojektu par kafējnicu „Grāmatnica” izveidi ir saskata iespējas, kā apgūt sniegto atbalstu, īstenojot sabiedriskās izveidota infrastruktūra, kas pieder pašvaldībai. Tā nodota nomā uzņēmējam. Pašvaldības risks un uzņēmība ir attaisnojusies, izveidojot pilsētā vietņu pastāvīgi atvērto ēdināšanas vietu, — veiksmīgu piemēru, kas arī aktīvi darbojas, piemin Jогita Baune.

Ir arī kāds stratēģiskais projekts — Degumniekos tiek attīstīta lidlauka infrastruktūra. MNF admīnistratīvā vadītāja piebilst: — Šis pēc finansējuma apjoma ir lielākais tie ir jaunieši. Tā mēs redzam, ka ir vēlme dzīvot laukos. Viena projekta attiecināmās izmaksas ir 50 000 eiro, no kurām pēc projekta īstenošanas uzņēmējs atgūst 60—70%.

— Kopprojektu par kafējnicu „Grāmatnica” izveidi ir saskata iespējas, kā apgūt sniegto atbalstu, īstenojot sabiedriskās izveidota infrastruktūra, kas pieder pašvaldībai. Tā nodota nomā uzņēmējam. Pašvaldības risks un uzņēmība ir attaisnojusies, izveidojot pilsētā vietņu pastāvīgi atvērto ēdināšanas vietu, — veiksmīgu piemēru, kas arī aktīvi darbojas, piemin Jогita Baune.

— Ir izveidoti jauni sociālie pa-

dažus no vairākiem projektiem uzskaita Jогita Baune.

Viņa atklāj, ka biedrības ar LEADER atbalstu var īstenot arī mācības iedzīvotājiem; 15 biedrības piedāvājušas vai 2020./2021. gadā iesaistīs iedzīvotājus praktisku prasmju apguvē par dažādām tēmām — šūšana, aušana, pārlošana, gleznošana, fotogrāfēšana un citas.

Tiekot dota iespēja arī plašākai sadarbībai; tā kā ar LEADER atbalstu dažādos virzienos attīstījusies amatniecība, piemēram, uzņēmums „Mailišu fabrika”, Sarkanu Amatu skola, biedrība „Lubānas amatnieki”, MNF uzrunājis vietējās rīcības grupas Raplā un Anīškācos kopīgam projektam „Tradīciju un inovāciju mijiedarbība mūsdienu amatniecībā”. Tā bijusi interesanta pieredze, kā veidot tūrisma programmas, strādāt sociālajos centros, attīstīt biedrību darbu, amatniecību, secina Jогita. Ieguvums kultūrvēsturiskajam mantojumam ir arī kopīgi izdota „Amatu grāmata”, kurā meklēts un stāstīts par kopīgo un atšķirīgo Latvijai, Lietuvai un Igaunijai.

Savukārt kolēģi no Igaunijas MNF uzrunājuši par industriālā mantojuma tēmu — Strūves ģeodēziskais loks —, iesaistot sadarbības projektā „Strūves maršrutu tīkls”. Pateicoties tajā gūtajai iedvesmai un kopdarbībai ar Ērgļu, Madonas un Cēsaines tūrisma informācijas centriem, ir izveidots jauns tūrisma produkts — ceļvedis, dodot iespēju apceļot Sestu, Gaiziņa un Nesaules kalnu apkārtni, iepazīst ģeodēziju un tās vēsturi, UNESCO mantojumu bijušā Madonas rajona teritorijā.

Ir arī veiksmīgas sadarbības projekti mākslas tēmā — kopprojekts ar Kurzemi un Latgali „4x māksla”, 2018. gadā notikusi mākslas skolu audzēkņu vasaras nometne, nupat noslēdzies gleznošanas plenērs „Varakļānu un tauratoru darbs, atklājot vēsturiskos pilsietu gleznojumu. Ērgļu novada „Brakos” šajā plānošanas periodā ir uzlikts jauns jumts rijai, bet Brāļu Jūrjānu muzejā „Meņģeļi” — skanņu sistēmas, kas atdzīvina kūts un klēts telpas. Cēsainē uzlikts jauns jumts pilsmuīžas stālīem, un tālāk jau pašvaldība ar savu ieguldījumu izveidojusi jauniešu centru un tūrisma centru. Tiek plānots arī, kā tālāk sakārtot zirgu manēžu, kurā daļēji saglabājušās koka konstrukcijas un 130 gadu seni zīmējumi — bezdzelgas. J. Alunāna parka Jaunkalsnavā un Haraldā Medņa dzimtas māju daudzveidīgs.

Jогita Baune dalās pārdomās par projektu radīto pievienoto vērtību: — Lai attīstītos lauku teritorijas, laukos ir vajadzīgas ne tikai lauksaimniecības nozares. Te dzīvo cilvēki, iet uz skolu, interešu nodarbēm, grib attīstīt kādas savas lietas, iniciatīvas. LEADER palīdz attīstīties ne tikai uzņēmējdarbībai, bet arī interešu, kultūras piedāvājumam, videi un tamlīdzīgi, jo ne visu var izdarīt pašvaldības. Bet savstarpējā sadarbība notiek, un arī pašvaldības ir ieinteresētas, lai to iedzīvotāji būtu aktīvi. Vispatīkamākais ir redzēt, ka jaunieši pārnāk uz laukiem, sarezē te iespējas, un tā jau ir tā mūsu nākotne. ■

Projektu īstenošana — ieguldījums sabiedrības labā

ZANE BIKOVSKA

Programmas LEADER īstenojamie projekti ir devuši neatveramu ieguldījumu arī biedrībai Bērnu un jauniešu apvienībai „Rīts”, ne tikai palīdzot izveidot bērniem draudzīgu vidi, bet arī radot jaunas un saistošas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Kā atzīst biedrības „Rīts” brīvprātīgā biedre Simona Bogdanova, gan bērni, gan vecāki, gan arī biedrības darbinieki priecājas par piedāvāto aktivitāšu klāstu.

— Kopš 2009. gada biedrība Bērnu un jauniešu apvienība „Rīts” ir pieteikusies uz deviņiem programmas LEADER projektiem. Rudenī tiks uzskatīti vēl divi jauni projekti, kuriem atbalstu sniegs Lauku atbalsta dienests. Pats pirmais projekts tika uzrakstīts ar mērķi izveidot un atjaunot telpas, lai jauniešiem un bērniem būtu, kur uzturēties un pavadīt brīvo laiku. Pēc pirmās projekta kārtas sekoja otrā, tālāk — nepieciešamā inventāra iegāde. Tad jau viss sekoja, tā teikt, pa ķēditi — pēc telpu rekonstrukcijas un remonta sekoja mūsu lielais izcīnījums — projekts „Tehnoloģisko iekārtu iegāde ar materiāli tehnisko bāzi alternatīvajam centram „Rīts””.

Projekta mērķis: iegādāties Bērnu un jauniešu apvienībai „Rīts” sabiedriski aktivitāšu paplašināšanai tehnoloģiskās iekārtas ar materiāli tehnisko bāzi, lai iemācītu jauniešiem amatu un profesionālās iemaņas, — stāsta Bērnu un jauniešu apvienības „Rīts” brīvprātīgā biedre Simona Bogdanova.

— Tā kā bērniem parasti nav savu datoru, nākamo projektu uzrakstījām ar nolūku iegādāties tehnisko nodrošinājumu. Tika

Simona Bogdanova priecājas, ka, pateicoties īstenojamajiem projektiem, bērni un jaunieši biedrībā „Rīts” var satūriji pavadīt brīvo laiku pēc katra interesēm un vēlmēm.

iegādātas arī mēbeles — galdi, krēslī un visas pārējās mantas, kas nepieciešamas tīri sadzīviskas vides radīšanai un nodrošināšanai. Tad sākās pirmās apmācības Corel Draw programmā, ar kuras palīdzību gan bērni, gan pieaugušie apguva grafisko zīmēšanu, tādējādi iemācoties strādāt ar tehnoloģiju kabineta iekārtām, un uzkrāja nepieciešamās prasmes šajā jomā. Vēlāk atradām pasnievēdēju, kas māca gan bērniem un jauniešiem, gan pieaugušajiem šūt, uzrakstījām projektu, kas tika iedalīts trīs līmeņos. Ar pirmajiem diviem esam sekmīgi beiguši strādāt, nu sekos mājas tekstilijas. Septembrī

nedaudz turpināsies projekts par darbu ar lāzeriekārtām, jo vīrusa radītā situācija daudz ko piebremzēja un pagarināja projekta realizācijas laiku. Rudenī gaidām jau minētās tekstilijas un lielformāta ziedu izveidi, kas tagad ir modē un gana populāri, — ar projektiem, kas realizēti Bērnu un jauniešu apvienībā „Rīts”, iepazīstina Simona.

Viņa ar nožūlu atzīst, ka pavisarī uzrakstīto projektu tā arī neizdevās realizēt, jo projekts tika noraidīts.

Mēs bijām plānojuši ārā izveidot galdā tenisa galdus, smīdus kastes un radīt patīkamāku, daudzpusīgāku vidi aiz loga, kā arī šo to

papildināt iekšējās.

Simona Bogdanova piebilst, ka ceļš, ko nākas noiet no idejas līdz gatavam projektam, ir gana sarežģīts un grūts, jo nekas nav tik vienkārši, kā izskatās.

— Protams, pats pirmais solis ir ideja un laiks, lai saprastu, ko mēs gribam, kas mums ir vajadzīgs un vai tas iekļaujas budžetā un tajā, ko konkrētais projekts piedāvā īstenot. Tad sākas iesniegumu rakstīšana gan pašiem par sevi, gan par to, ko un kā mēs vēlamies redzēt, kā tam visam jāizskatās, kāds ir projekta mērķis. Tālāk seko cenu aptaujas, kuru ietvaros salīdzinām noskatīto preču vai mēbeļu, kā arī pakalpojumu cenas pie dažādiem ražotājiem. Ir ļoti daudz darba ar papīriem — jāatrod, jāsalīdzina, jāapraksta. Kad tiek izpildītas visas prasības un sakārtota dokumentācija, atliek tikai gaidīt. Pēdējā laikā pirmās kārtas ietvaros neko daudz neprasa papildināt, bet, kad projekts nonāk līdz otrajai kārtai, nereti tiek prasīti dažādi papildinājumi. Ja papildinājumu neprasa, projekts ir apstiprināts, un tad sākas tā realizācija, — ar projektu tapšanu iepazīstina Simona.

— Sarežģīti bija izveidot projektu par tehnoloģiju kabinetu, jo

man kā sievietei ir sveši gan instrumenti, gan mērierīces. Daudz ko man prasīja papildināt, jo cilvēki, kas projektu izskatīja, arī neko no tā nesaprata. Nācās daudz skaidroties, bija arī tādas telefonsarunas, kad tika nomesta klausule. Sarežģījums un pārpratums rada tas, ka cilvēki bieži vien pat necenšas otrā ieklausīties un neņem vērā sīkumus, kas īstenībā ir ļoti svarīgi.

Simona Bogdanova atzīst, ka LEADER projektu veidošana nes labumu sabiedrībai, konkrēti bērniem, jauniešiem un viņu vecākiem, jo nu jau ilgu laiku „Rīta” apmeklētājiem ir iespējams salīdzināt noskatīto preču vai mēbeļu, kā arī pakalpojumu cenas pie dažādiem ražotājiem. Ir ļoti daudz darba ar papīriem — jāatrod, jāsalīdzina, jāapraksta. Kad tiek izpildītas visas prasības un sakārtota dokumentācija, atliek tikai gaidīt. Pēdējā laikā pirmās kārtas ietvaros neko daudz neprasa papildināt, bet, kad projekts nonāk līdz otrajai kārtai, nereti tiek prasīti dažādi papildinājumi. Ja papildinājumu neprasa, projekts ir apstiprināts, un tad sākas tā realizācija, — ar projektu tapšanu iepazīstina Simona.

— Sarežģīti bija izveidot projektu par tehnoloģiju kabinetu, jo

„Bez atbalsta nebūtu paveicis tik daudz”

AGRITA NUSBAUMA-KOVAJEVSKA

Eiropas Savienības finansiālais atbalsts ir ļoti nodēris jebkurā sfērā, īpaši, ja ir vēlme uzskatīt vai attīstīt uzņēmējdarbību, īstenojamās aktivitātes lauku attīstības veicināšanai vai realizēt kādu ieceri arī citās sfērās.

Druvis Ceplītis pirms aptuveni sešiem gadiem Ērgļu novada Katrinā sāka realizēt sen lolotu ieceri par savu uzņēmumu — autoservisu — un nodibināja SIA „DSC auto”.

— Neviēnā sfērā sākums nav viegls. Sākotnēji daļēji teritorija, kur pašlaik atrodas autoserviss, tika Irēta. Laika gaitā viss tika atpirkts. Sākām ar minimālu aprīkojumu, paralēli strādājot un investējot, telpas tika aprīkotas un labiekārtotas, un šis darbs turpinās arī šobrīd, — norāda autoservisa „DSC auto” īpašnieks Druvis Ceplītis. — Zemes un ēku iegāde tika ieguldīti lieli līdzekļi, bet bija nepieciešams sakārtot telpas tā, lai tajās varētu strādāt. Tāpat bija nepieciešams atbilstošas iekārtas un aprīkojums.

Pirmo gadu autoservisa īpašnieks, cik spēja, nopelnīto investēja uzņēmumā, bet izmēģināja arī LEADER un LAD projektus un Ei-

LEADER un LAD projekti sniedza iespēju iegādāties aprīkojumu, lai klientiem piedāvātu pilnu pakalpojumu klāstu, viena no šīm iekārtām — četrstatņu pacelājs.

ropas Savienības sniegto atbalstu. — Katrā lietā ir gan pozitīvais, gan negatīvais. Iespēja rakstīt projektu ir lieliska, un tā noteikti ir jāiekļauj, jo jebkurš atbalsts paver plašākas iespējas, ātrāku ideju realizēšanu. Diemžēl es saskāros arī ar negatīvu pieredzi. Jaunajam uzņēmējam nav nemaz tik viegli uzsākt savu darbību. To izjutu sa-

darbībā ar banku. Projekts ir tikai mazākā daļa, bankas aizdevumam nemaz tik viegli neizsniedz. Ir savi noteikumi, piemēram, ir jāiekļauj īpašumi, — stāsta Druvis Ceplītis. — Banka gribēja nākt pretī, bet man kā jaunajam uzņēmējam finansējumu bija iespēja saņemt tikai pret zemes un mājas ķīlu. Bet, ja cilvēkam nav ko iekļāt, biznesa

plāns nevienam neinteresē, lai cik labs tas arī nebūtu. Protams, es atteicos un, piesaistot savu finansējumu, ar ģimenes un radnieku atbalstu uzsāku uzņēmējdarbību un projekta īstenošanu. LEADER projekti ir liels atbalsts. Pa šiem gadiem to esmu izmantojis divas reizes. Pirmo projektu rakstīju konkursam, bet diemžēl nokavēju iesniegšanas termiņu. Iesaistījies LEADER un Lauku atbalsta dienesta projektos, kas arī tika īstenoti. Atbalsts tika izlietots, iegādājoties aprīkojumu. Galvenais mērķis, kāpēc tika nolemts rakstīt projektu, bija klientiem piedāvāt iespēju automašīnu sagatavot tehniskajai apskatei. Iepriekš, kamēr bija tikai instrumenti un pacelāji, nespējām nodrošināt pilnu pakalpojumu klāstu. Projekta ietvaros sagādāju bremžu ruļļus, savirzes stendū, kondicioniera uzpildes iekārtu, lielo četrstatņu pacelāju, riepu montējamo iekārtu, riepu balansēšanas iekārtu un divstatņu pacelāju, kā arī instrumentus un ratņus. Arī šajā sfērā viss attīstās ļoti strauji, instrumenti

lietojot, tāpēc sekojam līdzi aktualitātēm, cenšom nodrošināt autoservisu ar visu nepieciešamo aprīkojumu.

Pirmā projekta uzraudzība ilgst piecus gadus, šogad augustā tā noslēdzās. Druvis stāsta, ka, ļoti iespējams, arī nākotnē izmantos LEADER vai LAD piedāvātās ie-grantu konkursam, bet diemžēl nokavēju iesniegšanas termiņu. Iesaistījies LEADER un Lauku atbalsta dienesta projektos, kas arī tika īstenoti. Atbalsts tika izlietots, iegādājoties aprīkojumu. Galvenais mērķis, kāpēc tika nolemts rakstīt projektu, bija klientiem piedāvāt iespēju automašīnu sagatavot tehniskajai apskatei. Iepriekš, kamēr bija tikai instrumenti un pacelāji, nespējām nodrošināt pilnu pakalpojumu klāstu. Projekta ietvaros sagādāju bremžu ruļļus, savirzes stendū, kondicioniera uzpildes iekārtu, lielo četrstatņu pacelāju, riepu montējamo iekārtu, riepu balansēšanas iekārtu un divstatņu pacelāju, kā arī instrumentus un ratņus. Arī šajā sfērā viss attīstās ļoti strauji, instrumenti

lietojot, tāpēc sekojam līdzi aktualitātēm, cenšom nodrošināt autoservisu ar visu nepieciešamo aprīkojumu.

Pirmā projekta uzraudzība ilgst piecus gadus, šogad augustā tā noslēdzās. Druvis stāsta, ka, ļoti iespējams, arī nākotnē izmantos LEADER vai LAD piedāvātās ie-grantu konkursam, bet diemžēl nokavēju iesniegšanas termiņu. Iesaistījies LEADER un Lauku atbalsta dienesta projektos, kas arī tika īstenoti. Atbalsts tika izlietots, iegādājoties aprīkojumu. Galvenais mērķis, kāpēc tika nolemts rakstīt projektu, bija klientiem piedāvāt iespēju automašīnu sagatavot tehniskajai apskatei. Iepriekš, kamēr bija tikai instrumenti un pacelāji, nespējām nodrošināt pilnu pakalpojumu klāstu. Projekta ietvaros sagādāju bremžu ruļļus, savirzes stendū, kondicioniera uzpildes iekārtu, lielo četrstatņu pacelāju, riepu montējamo iekārtu, riepu balansēšanas iekārtu un divstatņu pacelāju, kā arī instrumentus un ratņus. Arī šajā sfērā viss attīstās ļoti strauji, instrumenti

lietojot, tāpēc sekojam līdzi aktualitātēm, cenšom nodrošināt autoservisu ar visu nepieciešamo aprīkojumu.

— Šo gadu laikā ir izveidojusies lieliska sadarbība ar nodibinājumu „Madonas novada fonds”. Vienmēr esmu saņēmus atbalstu un palīdzību, līdzdalību projektu rakstīšanā un realizēšanā. Esmu pārliecināts, ka bez šī atbalsta nebūtu paveicis tik daudz un tik lielā apmā. Lai darbs veiktos, nedrīkst apstāties, ir jādām par attīstību, pilnveidošanos. Tā kā serviss tiek apkalpotas ne tikai vieglās automašīnas, bet arī traktor tehnika, ir vēlēšanās attīstīt smagās tehnikas remonta iespējas un piesaistīt investīcijas no Eiropas fonda, lai varētu izbūvēt bedri, iegādāties hidroaizol domkratu, riepu stendū, — par nākotni domā Druvis Ceplītis. ■

VEDOKLIS | Liels piensums novada attīstībai

ŽENA KOZLOVA

Lauku attīstības konsultante Varakļānu novada Murrastienas pagastā, Varakļānu pagastā un Varakļānu pilsētā Janīna Grudule pozitīvi vērtē īstēnotos LEADER projektus gan Madonas reģionā kopumā, gan arī Varakļānu novadā.

Viņa atzinīgus vārdus veltīta Madonas novada fondam, kas darbojas visā bijušā Madonas rajona teritorijā; to, ka, fondu nodibinot, esot vienojusies, ka pieejamais finansējums tiks sadalīts proporcionāli iedzīvotāju skaitam katrā teritorijā.

— Šajos gandrīz 15 gados, kopš Madonas novada fonds 2006. gadā uzsāka darbību, Varakļānu novadā ir īstenots daudz dažādu projektu. Daži vēl ir uzraudzībā, bet daļa ir jau noslēgušies. Līdere šai ziņā ir Varakļānu pilsēta, bet daudz projektu ir realizēti arī Murrastienas pagastā. Es uzskatu, ka LEADER projekti ir liels piensums novada attīstībai, tie

veicina ekonomisko izaugsmi. Tos īstenojot, tiek saņemts papildu finansējums. Piemēram, Varakļānu pils jumta nomaīnai Madonas novada fonds piešķir 45 000 eiro. Tos realizējot, ne vien tiek sakārtota infrastruktūra, vide, apgūtas jaunas prasmes, pilnveidotas brīvā laika pavadīšanas iespējas, saglabāts kultūrvēsturiskais mantojums, bet arī izveidotas jaunas darbavietas, uzņēmumos palielinās apgrozījums un līdz ar to — arī nodokļu apjoms. Protams, tas nebūtu iespējams bez pašvaldības atbalsta, bet Varakļānu novada pašvaldība nekad nelīdz nepieciešamo līdzfinansējumu 10% apmērā šo projektu realizēšanā. Mūsupusē veiksmīgi īstēnots arī pašvaldības kopprojekts ar uzņēmējiem par kafējnicu „Grāmatnica” izveidi, ko ļoti atzinīgi ir novērtējuši iedzīvotāji. Tas ir vienīgais šāda veida projekts Madonas novada fonda teritorijā. — atzīst Janīna Grudule.

Viņa uzsver, ka šajos gados, aktīvi iesaistītos gan biedrībām, gan pašvaldībām, patiešām īstēnots daudz labu ideju, visus projektus vienā rakstā pat grūti uzskaitīt. Vairākiem deju kolektīviem, gatavojoties iepriekšējiem Dziesmu un deju svētkiem, tapa jauni tautastērpi, pie tam ar latgaliskiem elementiem, kas ir viens no piemēriem, kas pārņemti par to, ka novadā netiek domāts par latgaliskās identitātes saglabāšanu, ir nevietā.

Savukārt Murrastienas pagastā tā vienu no lielākajiem projektiem viņa min Martas Bārbales parka infrastruktūras

sakārtošanu. Auto stāvlaukuma izveidošana ir liels plus, tas veicina tūristu pieplūdumu, jo tagad ir, kur novietot automašīnu, līdz ar to ir iespēja ilgāk uzkavēties. Savukārt izveidotā strūklaka patīkamāku padarījis apkārtnējo vidi.

Vaicāta, vai kāds projekts šajos gados ir ticis arī noraidīts, viņa apstiprina, ka tādi gadījumi ir bijuši, bet to nav bijis daudz, vairums projektu esot atbalstīti. Tas vairāk esot bijis saistīts ar finansējuma trūkumu, jo idejas un iecerēs jau ir ļoti labas un atbalstāmas.

— Patlaban visā šajā procesā, Lauku atbalsta dienesta lauksaimniecības politikā ir pārejas periods, jo iepriekšējais plānošanas periods ir beidzies, bet jaunais vēl nav sācies. Savā ziņā tas ir tāds miera periods, bet ļoti ceram, ka, sākoties jaunajam plānošanas periodam, tiks piešķirts pietiekams finansējums, lai īstēnotu jaunas iecerēs un pieplidītu jaunus sarpus. Tiesa, ir arī daudz neskaidrību, tāpēc prognozēt kaut ko ir grūti. Situāciju ir ietekmējuši arī „Covid-19” pandēmija, tāpat saistība ar gaidāmo administratīvo teritoriālo reformu ir daudz neapbaidītu jautājumu. Arī tas, kur mēs būsim — Madonas vai Rēzeknes novadā —, vēl nav noņemts no dienaskārtības, tas tagad ir Satversmes tiesas lemsāns. Bet mums jau ļoti gribētos turpināt darboties Madonas novada fondā, ar kuru šajos gados ir izveidojusies ļoti laba sadarbība, — akcentē Janīna Grudule. ■